

Apstiprināts

Valsts valodas centra direktors A. Timuška

**PUBLISKAIS PĀRSKATS
VALSTS VALODAS CENTRA DARBĪBU
2002. GADĀ**

Iestādes vadītāja ziņojums

1. Iestādes juridiskais statuss – LR Tieslietu ministrijas pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku un normatīvo aktu izpildi valsts valodas jautājumos.
2. Valsts valodas centrs darbojas saskaņā ar *Valsts valodas centra nolikumu* (Ministru kabineta 22.08.2000. noteikumi Nr. 293), savā darbībā ievērojot LR likumus, Saeimas lēmumus, Ministru kabineta lēmumus un rīkojumus.
3. Iestādes struktūra – LR Tieslietu ministrijas Valsts valodas centra sastāvā ietilpst Vispārīgā daļa, Kontroles daļa un Informatīvi konsultatīvā daļa. Centrā sastāvā darbojas arī Latviešu valodas ekspertu komisija un tās Vietvārdu apakškomisija (izveidota 2002. gada oktobrī).
4. Iestādes galvenie uzdevumi un prioritātes:
 - 4.1. pārraudzīt *Valsts valodas likuma* īstenošanu;
 - 4.2. reglamentēt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves sfērās normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;
 - 4.3. iesniegt priekšlikumus valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai;
 - 4.4. sniegt konsultācijas latviešu valodas jautājumos;
 - 4.5. sniegt atzinumus par personvārdu rakstību;
 - 4.6. skaidrot un popularizēt valodu funkcionēšanas pamatprincipus Latvijā;
 - 4.7. organizēt latviešu valodas aizsardzības darbu;
 - 4.8. veicināt latviešu valodas kultūras attīstību un nodrošināt valodas pareizu lietošanu;
 - 4.9. veicināt latviešu valodas mācību grāmatu, mācību līdzekļu un metodiskās literatūras izdošanu;
 - 4.10. saglabāt, atjaunot un aizsargāt vēsturiski pareizos un latviskai kultūrvidei raksturīgos LR vietvārdus, reglamentēt to lietošanu oficiālajos tekstos un izdevumos;
 - 4.11. veicināt latviešu valodas zinātnisko pētniecību;
 - 4.12. popularizēt latviešu valodu pasaulē.
5. Padotības iestāžu Valsts valodas centram nav.
6. Būtiskākās pārmaiņas:
 - 6.1. ar 2002. gada 1. februāri darbojas Valsts valodas centra Informatīvi konsultatīvā daļa;
 - 6.2. ar 2002. gada 1. oktobri darbojas Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas Vietvārdu apakškomisija;
 - 6.3. ar 2002. gada 1. novembri Valsts valodas centra direktora amatā iecelts *dr. philol. Agris Timuška*.

7. Iestādes darbības galvenie rezultāti un to izvērtējums:
- 7.1. Valsts pamatbudžeta programmas *Valsts valodas funkciju atjaunošana un saglabāšana* rezultatīvo rādītāju izpilde (saskaņā ar MK 1999. gada 13. jūlija noteikumiem Nr. 252 *Noteikumi par resoru programmu un apakšprogrammu rezultatīvajiem rādītājiem*):
izstrādāto tiesībaktu un koncepciju skaits	2
pārbaudāmo uzņēmumu skaits	3149
rakstisko konsultāciju skaits	1139
mutisko konsultāciju skaits	15 035
izskatīto sūdzību skaits	549
sagatavoto TV un radio raidījumu skaits	3
profesionālās sagatavotības semināru skaits	10
sagatavoto un izdoto normatīvo un informatīvi metodisko materiālu skaits	2
- 7.2. Rezultatīvo rādītāju izpilde kopumā vērtējama pozitīvi, it īpaši – ņemot vērā plānoto izmaiņu kavēšanos ierēdņu un darbinieku darba samaksas sistēmā, kas liedz iespēju piesaistīt jaunus darbiniekus.
- 7.3. Valsts budžeta līdzekļu izlietojums (pielikumā – *Informācija par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu*) kopumā uzskatāms par efektīvu. Tomēr, kā norādīts jau 1999. gadā veiktās Valsts valodas centra finanšu revīzijas atzinumā, “*valsts budžeta finansējums Valsts valodas centram ir viens no mazākajiem Tieslietu ministrijas pakļautības un pārraudzības iestāžu vidū un izvērstākai darbībai nepietiekams.*” (2003. gadā Valsts kontrole veica Tieslietu ministrijas konsolidētā finanšu pārskata atestācijas revīziju.)
- 7.4. Par iepriekšējiem pārskata gadiem veiktās revīzijas (1999. g.) ieteikumu realizēšanai veikti nepieciešamie pasākumi, galvenokārt pilnveidojot iestādes grāmatvedības uzskaiti un pamatlīdzekļu izmantošanas kārtību. (Pašlaik turpinās iestādes iekšējās kontroles sistēmas pilnveide un Valsts kontroles atzinumā fiksēto atsevišķo pārkāpumu novēršana.)
- 7.5. Pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas nolūkā veiktās Valsts valodas centra Informatīvi konsultatīvās daļas izveides rezultātā būtiski palielinājies sniegto konsultāciju skaits. 2002. gadā Informatīvi konsultatīvā daļa sniegusi 16 174 mutiskas un rakstiskas konsultācijas. Tas ir visaugstākais rādītājs Valsts valodas centra darbības laikā.
- 7.6. Formāla sabiedrības aptauja par Valsts valodas centra darbību nav veikta, neformāli tās rezultātus atspoguļo dažādi preses izdevumi.
8. Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana:
- 8.1. Valsts valodas centrā regulāri notiek personāla profesionālās sagatavotības semināri, konkrēti – juridiskos un cilvēktiesību jautājumos saistībā ar *Valsts valodas likuma īstenošanu*, it īpaši lingvistisko cilvēktiesību aspektā;
- 8.2. Valsts valodas centra ierēdņi 2002. gadā apmeklējuši Valsts administrācijas skolas u.c. izglītojošu institūciju rīkotos mācību kursus.
9. Prognozes un plāni nākamajam gadam:
- 9.1. finanšu saistību uz 2003. gada 1. janvāri iestādei nav;

- 9.2. iestādes administrēšanas sistēma optimizēta, 2002. gadā turpinot tās struktūras reorganizāciju atbilstoši *Valsts valodas centra nolikumā* paredzētajam modelim;
- 9.3. minētās reorganizācijas mērķis – iestādes darbības uzlabošana likumīgajās sabiedrības interesēs (sabiedriskā un administratīvā uzraudzība), lai nodrošinātu *Valsts valodas likuma* prasību izpildi;
- 9.4. personāla plānošanas jomā paredzēta iestādes administratīvās kapacitātes celšana, jūtami palielinot Kontroles daļas darbinieku – valodas inspektoru – skaitu;
- 9.5. arvien aktuāla ir precizēta finansējuma plāna izstrāde un iesniegšana valdībā, īpaši ņemot vērā funkciju optimizācijas iespējas gan resora ietvaros, gan ārpus tiem.
10. Valsts valodas centram pastāv izvērsta starptautiskā sadarbība ar gandrīz visām Eiropas valstīm, ASV, Kanādu, Austrāliju u.c. valstīm gan valodas politikas izveides un lingvistiskās likumdošanas, gan sociolingvistiskās situācijas izpētes un valodiskās vides aizsardzības jomā, gan arī minoritāšu lingvistisko tiesību ievērošanas aspektā.
11. Valsts valodas centrs atbalsta un veicina zinātniskos pētījumus par latviešu valodu kā LR valsts valodu, galvenokārt sociolingvistikas un onomastikas nozarē (sadarbībā ar LU Latviešu valodas institūtu).

LR Tieslietu ministrijas

Valsts valodas centra

direktors

Agris Timuška

Rīgā, 30.04.2003.